

Lietuvos Respublikos Seimo nariams

2026 m. balandžio 21 d.

Siunčiama el. paštu. Originalas siunčiamas nebus.

PRAŠYMAS NEPRITARTI PAKUOČIŲ IR PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO NR. IX-517 11 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO Nr. XVP-685 PATEIKIMUI SVARSTYTI SEIME

Lietuvos pramonininkų konfederacija ir Lietuvos verslo konfederacija **šiuo raštu kreipiasi prašydamos nepritarti Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-685 pateikimui Seime**, kuris numatytas š. m. balandžio 21 d.

Lietuva šiandien yra tarp valstybių, kurios sėkmingai įgyvendino užstato (depozito) sistemą. Esama sistema veikia efektyviai, pasiekia aukštus surinkimo rodiklius ir yra integruota į bendrą atliekų tvarkymo infrastruktūrą. Todėl ketvirtą kartą, neatsižvelgiant į anksčiau teiktas sektoriaus, ekspertų ir teisininkų išvadas, teikiamas plėtros projektas, neabejotinai provokuotų reikšmingas neigiamas pasekmes – tiek visuomenei, tiek aplinkosauginiams rodikliams, tiek visos sistemos stabilumui:

1. Nepagrįstas funkcijų perkėlimas ir praplėtimas

Šiuo metu užstato sistemoje dalyvaujančios pakuotės sudaro ~30.000 tonų per metus. Išplėtus kaip siūloma, kiekiai (tonomis) padidėtų daugiau kaip 2 kartus, iki 60.000 – 70.000 tonų, gal dar daugiau.

- **Ploto trūkumas** – daugelyje prekybos vietų, įpareigotų užtikrinti taros surinkimą, nėra fizinių galimybių plėstis ar įrengti papildomų surinkimo, sandėliavimo punktų, išlaikant veterinarinius ir aplinkosauginius standartus;
- **Surinkimo sistemos optimizacija** – esami taromatai sukurti ir pritaikyti pagal esamą sistemą; jos keitimas lemtų sistemos technologinį (programinį) ir funkcinį keitimą: naujos, neovalios, sunkios ar kt. išmatavimų stiklo taros surinkimui;
- **Gyventojų interesai** – ypač aktualu parduotuvėms gyvenamuosiuose namuose (papildomas triukšmas, ventiliacija, srautai);
- **Logistikos neefektyvumas** – didesni stiklo taros kiekiai reikalautų naujų, investiciškai sudėtingų sprendimų (dažnesnis srauto surinkimas, keičiami maršrutai); regionuose darbuotojai fiziškai tvarkytų didelius kiekius dužių stiklo atliekų;

2. Reguliacinė aplinka jau yra nestabili

2025 m. priimtas naujas ES Pakuočių ir pakuočių atliekų reglamentas iš esmės keičia visą pakuočių atliekų sistemą. Pirmieji reikšmingi įgyvendinimo etapai laukia jau **2026 m. rugpjūtį**. Tai reiškia, kad sistema jau dabar yra intensyvių pokyčių fazėje:

- **Verslui ir valstybei tenka nauji įsipareigojimai** – plečiama gamintojų ir importuotojų atsakomybė, didėja administracinė ir finansinė našta;
- **Teisinė aplinka dar nėra nusistovėjusi** – dalis nuostatų dar tik aiškinamos ir perkeliamos į nacionalinę teisę;
- **Institucijoms ir rinkos dalyviams reikia laiko prisitaikyti** – procesai, infrastruktūra ir nauji kontrolės mechanizmai dar tik derinami.

Todėl pirmiausia būtina pilnai įgyvendinti jau priimtus ES reikalavimus, ir tik tada atsakingai vertinti **papildomų sisteminių pokyčių poreikį.**

3. Depozito sistemos plėtra nėra efektyvi stiklo atveju

Depozito sistema yra optimizuota lengvoms gėrimų pakuotėms (PET, skardinėms).

- Stiklo surinkimo efektyvumas joje yra **mažesnis (~85%) nei PET ir CAN (~91%)**;
- Stiklas efektyviai tvarkomas per konteinerinę sistemą (pasiekiamos Vyriausybės nustatytos užduotys);
- Pakuočių atliekų tvarkymo organizacijos jau dabar užtikrina ES reikalavimų vykdymą.

Be to, pagal ES reglamentavimą, **atskiras visų pakuočių atliekų surinkimas yra privalomas**, todėl konteinerinė sistema bet kuriuo atveju išliks. Tai reiškia, kad:

- konteinerių priežiūros ir logistikos kaštai nesumažės;
- surenkami kiekiai sumažės;
- sistema taps ekonomiškai mažiau efektyvi.

Išvada

Lietuvoje veikianti depozito sistema jau dabar yra efektyvi ir atitinka ES reikalavimus. Jos plėtra:

- nesukurtų proporcingos papildomos naudos;
- destabilizuotų veikiančią sistemą ir užprogramuotų esminius perteklinius abiejų sistemų (užstato ir konteinerinės) pertvarkymus;
- sukeltų nepagrįstą naštą verslui ir visuomenei.

Atsižvelgiant į tai, kad išdėstyta, prašome nepritarti Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-685 pateikimui Seime.

Pagarbiai

Lietuvos pramonininkų konfederacijos generalinė direktorė
Raminta Radavičienė

Lietuvos verslo konfederacijos generalinė direktorė
Ineta Rizgelė

